

Матеріали семінару для завідувачів ЗДО ток-шоу «Без табу»

Тема Роль керівника ЗДО в організації інклюзивного середовища

Мета: спонукати учасників до діалогу, відвертої розмови, аналізу організації роботи керівника ЗДО з питань координації та контролю за роботою колективу з питань інклюзивної освіти

Форма проведення: *ток-шоу «Без табу»*

Інструментарій: сигнальні карточки трьох кольорів (**червона** (відповідь на питання не вичерпано, **зелена** –(відповідь зрозуміла), **жовтий** (ще є питання)

Після розгляду кожного питання учасники голосують сигнальними карточками

Хід засідання

Ведучий Добрий день шановні колежанки! Ми раді Вас вітати в нашому дошкільному закладі. Наша зустріч сьогодні буде відбуватися в формі ток – шоу «Без табу» Ми обрали саме таку форму проведення, яка буде спонукати всіх учасників та гостей до діалогу, відвертої бесіди, творчої дискусії та дебатів. Давайте разом розберемося у важливому питанні - «Роль керівника ЗДО в організації інклюзивного середовища »

Тім паче що у нашій студії присутні спеціалісти - практики та експерти з даного питання. Давайте їх привітаємо!

Експерти нашої програми: (перелік гостей)

Спеціалісти практики – завідувачі ЗДО №3,5,6,7,8 (заклади , де організоване інклюзивне навчання)

Сьогодні на нашій зустрічі ми будемо дотримуватися наступних **правил:**

- Хто хоче висловлюватися на підтримку обговорюваного питання , або спростувати таку думку, піднімає руку;
- голосувати трьохкольоровими сигнальними картками;
- сьогодні діє «правило піднятої руки»;
- виступ до однієї хвилини;
- глядачі мають право поставити запитання.

Отож розпочинаємо УВАГА НА ЕКРАН
(Ролік)

І можливо сьогодні, під нашим пильним керівництвом, з допомогою повноцінно організованої роботи з інклюзивної освіти , зароджуються паростки майбутніх, відомих людей України

І БЛОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ. ОСНОВНІ СКЛАДОВІ У РОБОТІ КЕРІВНИКА ЗДО В ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОСТОРУ.

Ведучий: Складова професійної кваліфікації керівника розпочинається з його обізнаності у основних нормативно-правових актах, що регулюють особливості управління в системі дошкільної освіти взагалі (в нашому випадку в питаннях інклюзивної освіти) та особисті повноваження керівника в управлінні закладом освіти

Давайте звернемося до основних нормативних документів, на підставі якого планується, організовується та здійснюється інклюзивна освіта в закладі дошкільної освіти. Але відразу хочу звернути увагу на те, що нормативно-правове законодавство в сфері дошкільної освіти недосконало та не відрегульовано в повному обсязі. Нормативна правова база загальноосвітніх закладів висвітлена ширше та більш конкретизовано.

Слайд № Нормативно-правова база інклюзивної освіти.

Введення інклюзивної освіти регулюється як міжнародним, так і українським законодавством.

Конвенція про права дитини

Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю

Саламанкська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у сфері освіти осіб з особливими потребами (1994р.)

Конституція України

Закон України «Про освіту» ст..19 (Освіта осіб з особливими освітніми потребами),ст. 20 (Інклюзивна освіта)

- **Закон України «Про дошкільну освіту», поточна редакція від 04.11.2018 р.**
- **Закон України «Про внесення змін до деяких актів України, що стосуються терміна «особа з інвалідністю» та похідних від нього , документ 2581-, поточна редакція від 04.11.2018 р.**
- **Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» документ 2541- VIII, поточна редакція від 06.09.2018 р.**
- **Порядок комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах Наказ Міністерства освіти і науки України Міністерства охорони здоров'я України від 06.02.2015 №104/52**
- **Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, поданими в листі від 12.10.2015 № 1/9-487**

- **Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, поданими в листі МОН від 13.11.2018 № 1/9-691**
- **Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затверджено. наказом МОН України від 08.06.2018 № 609.**

Всі ці документи регулюють інклюзивну освіту, її впровадження, забороняють дискримінацію за будь-якими ознаками та гарантують право на освіту усім категоріям населення.

Для того щоб організувати інклюзивне навчання у закладі перед керівником виникає багато питань, з чого розпочати, як правильно організувати цей процес. Давайте розберемося у основних питаннях керуючись нормативно-правовими документами

Розпочинаємо БЛОК ПИТАНЬ ТА ВІДПОВІДЕЙ З ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗДО

Ви будете ставити запитання, я буду відповідати, на більш суперечливі ми будемо дискутувати та звертатися до експертів.

1. Що таке інклюзивне навчання?
2. Хто такі діти з особливими освітніми потребами?
3. Хто приймає рішення про відкриття інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти?
4. Як здійснюється зарахування дітей з особливими освітніми потребами в навчальний заклад?
5. Якою є наповнюваність інклюзивних груп?
6. Як ввести у штатний розклад дошкільного навчального закладу посаду додаткового спеціаліста для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами?
7. Як організовується освітній процес в інклюзивній групі?
Чи відрізняється режим роботи в інклюзивних групах від роботи у групах загального розвитку?
8. Хто і яким чином проводить корекційно-розвиткові заняття?
9. Який розмір доплати встановлюють за роботу в інклюзивній групі?
10. Субвенція для здобуття освіти дітьми з ООП
11. Що таке доступність, універсальний дизайн і розумне пристосування?
12. Що таке інклюзивне освітнє середовище ?

Ведучий:

Після освітлення основних нагальних питань, я пропоную кожній групі створити дорожню карту для організації інклюзивного простору та навчання дітей з ООП.

ДОРОЖНЯ КАРТА СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПРОСТОРУ ДНЗ

1. Прийняття педагогічним колективом ідеї інклюзії
2. Архітектурна доступність будівель
3. Створення безпечних умов
4. Безперешкодний доступ до території
5. Проведення комплексної діагностики (аудиту безпеки)
6. Забезпечення педагогічними кадрами
7. Створення спільної команди
8. Формування корпоративної культури
9. Якість освітнього середовища
10. Гуманність взаємодії
11. Фінансово-економічна діяльність
12. Використання спеціальних засобів навчання і виховання
13. Само оцінювання (аудит) діяльності інклюзивного ЗДО

ВИСНОВОК:

При організації інклюзивного навчання керівник відіграє важливу роль в адаптації середовища для дітей з ООП. Потрібно:

- Розробити та застосувати більш гнучку процедуру управління та перерозподіл навчальних ресурсів;
- Урізноманітнити спектр освітніх послуг,
- Мобілізувати професійний потенціал педагогічного колективу;
- Вести роз'яснювальну роботу з батьками;
- Захищати права дітей на рівний доступ до якісної освіти

II БЛОК

КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ КОМАНДИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ. КОМАНДНА РОБОТА. РОЛЬ КЕРІВНИКА В РОБОТІ КОМАНДИ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ ІПР

Оптимальні умови освітнього процесу в інклюзивних групах забезпечує команда психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП.

Співробітництво різних фахівців – показник успішності інклюзії. Дорослі, які працюють з дитиною з особливими освітніми потребами, повинні становити одну команду, завдання якої – об'єднання різноманітних зусиль із метою успішного залучення такої дитини до. Життя

Вправа «Працюємо в команді»

Мета: згуртування та робота в команді:

Правила гри:

Встали всі в коло, повернулися вправоруч, поклали руки на сусіда попереду, який стоїть через одного. Сідаємо один одному на коліна і плескаємо над головою в долоні. Якщо попереду не сіли вам на руки, то ці гравці вам не довіряють, вони не впевнені, що ви втримаєте їх. А якщо не сіли ви, то ви не впевнені, що вас зможуть тримати та підтримувати.

Висновки: усі повинні були втримати один одного як одне ціле, оскільки це і є робота в команді.

Команда супроводу дитини з ООП - команда професіоналів яка забезпечує психоло-педагогічний супровід дитини з урахування всіх його потреб в продовж навчання в інклюзивній групі та за межами освітнього закладу.

Така команда діє відповідно до локального Положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Таке положення ЗДО розроблює на підставі Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затв. наказом МОН України від 08.06.2018 № 609.

Основні Завдання команди супроводу:

- збір інформації про особливості розвитку дитини, її інтереси, труднощі, освітні потреби на етапах створення, реалізації та моніторингу виконання ІПР дитини з ООП;

- визначення напрямів психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг, що можуть бути надані в межах закладу освіти на підставі висновку ІРЦ та забезпечення надання цих послуг;

- розроблення ІПР для кожної дитини з ООП та моніторинг її виконання з метою коригування та визначення динаміки розвитку дитини

- надання методичної підтримки педагогам ЗДО з організації інклюзивної освіти створення належних умов для інтеграції дітей з ООП в освітнє середовище

- проведення консультативної роботи з батьками дітей з ООП щодо особливостей їх розвитку, освіти та виховання
- проведення інформаційно-просвітницької роботи у ЗДО серед педагогічних працівників, батьків і дітей з метою: запобігання дискримінації та порушенню прав дитини з ООП формування дружнього та неупередженого ставлення до дітей з ООП

У перші два тижні від початку освітнього процесу команда супроводу має скласти індивідуальну програму розвитку дитини з ООП, керуючись інформацією з: висновку ІРЦ індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності) результатів психолого-педагогічного вивчення дитини.

За виявлення труднощів у засвоєнні дитиною освітньої програми команда супроводу рекомендує батькам звернутися до ІРЦ для проведення повторної комплексної оцінки.

Основні функції учасників команди (НА СЛАЙДІ)

Адміністрація (директор)

- формування складу організації роботи Команди супроводу;
- призначення відповідальної особи щодо координації розроблення ІПР;
- організація роботи Команди супроводу;
- контроль за виконанням висновку ІРЦ;
- залучення фахівців (в тому числі фахівців ІРЦ) для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з ООП;
- контроль за виконанням завдань учасниками Команди супроводу своїх функцій;
- розроблення спільно з іншими учасниками Команди супроводу індивідуального плану роботи дитини з ООП;
- залучення батьків дитини з ООП до розроблення і погодження ІПР;
- оцінка діяльності педагогічних працівників, залучених до реалізації ІПР;
- моніторинг виконання ІПР

Практичний психолог

Практичний психолог:

- вивчення та моніторинг психічного розвитку дитини з ООП;
- психологічний супровід дитини з ООП;
- надання корекційно-розвиткових послуг дитині з ООП згідно з ІПР;
- надання рекомендацій, консультацій та методичної допомоги педагогічним працівникам закладу освіти у роботі з дитиною з ООП;

- консультативна робота з батьками дитини з ООП;
- просвітницька робота щодо формування психологічної готовності в учасників освітнього процесу до взаємодії в інклюзивному середовищі.

Ведучий

Ми запросили Вас на нашу програму, щоб почути професійну відповідь на запитання які виникають у керівників що до роботи практичних психологів

- 1) Які нормативні документи регламентують роботу практичного психолога в ЗДО?
- 2) Посадова інструкція практичного психолога ЗДО завдання, обов'язки, функції, відповідальність
- 3) Яка обов'язкова документація повинна бути в номенклатурі практичного психолога?
- 4) Види та форми роботи з дітьми протягом дня

Ведучий

Багато питань виникає у керівника ЗДО щодо організації роботи асистента вихователя

АСИСТЕНТ ВИХОВАТЕЛЯ

1) Хто такий асистент вихователя?

Посаду «асистент вихователя дошкільного навчального закладу» включено до Класифікатора професій від 2 вересня 2015 року за кодом КП 3340. Є педагогічним працівником ЗДО.

Його посаду вводять з розрахунку 1 шт. од. на кожну інклюзивну групу.

Асистент вихователя забезпечує особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу в інклюзивній групі. Слід зазначити, що він є асистентом вихователя, а не дитини з ООП.

2) Посадова інструкція асистента вихователя інклюзивної групи: завдання, обов'язки, функції, відповідальність

З посадової інструкції

- Посаду асистента вихователя може обіймати особа з високими моральними якостями, яка має повну вищу педагогічну освіту та пройшла курсову перепідготовку щодо роботи в умовах інклюзії, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дає змогу виконувати свої професійні обов'язки.
- Основними напрямками діяльності асистента вихователя є адаптація змісту та методів навчання до можливостей і потреб дітей з особливими освітніми потребами; застосування під час освітнього процесу системи корекційних заходів, спрямованих на опанування дітьми програмового матеріалу; захист кожної дитини від будь-яких форм фізичного або психічного насильства.

2. Завдання та обов'язки

2.1. Разом із вихователем групи здійснює соціально-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами, зокрема:

- проводить навчальні, виховні, соціально-адаптаційні заходи, використовуючи різноманітні форми роботи та запроваджуючи ефективні форми їх проведення;
- допомагає дітям виконувати завдання;
- залучає дітей до різних видів діяльності;
- у складі групи фахівців бере участь у розробленні та виконанні індивідуальної програми розвитку дитини;
- адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дитини.

2.2. Допомагає в організації освітнього процесу в інклюзивній групі.

2.3. Надає допомогу дітям з особливими освітніми потребами в повсякденному житті.

2.4. Спостерігає за кожною дитиною з особливими освітніми потребами з метою вивчення її індивідуальних особливостей, схильностей, інтересів та потреб.

2.5. Сприяє формуванню у дітей з особливими освітніми потребами саморегуляції та самоконтролю.

2.6. Співпрацює з фахівцями, які безпосередньо працюють з дитиною з особливими освітніми потребами та беруть участь у розробленні індивідуальної програми її розвитку.

2.7. Забезпечує разом з іншими працівниками дошкільного закладу здорові та безпечні умови навчання, виховання.

2.8. Веде встановлену документацію та належно зберігає її.

2.9. Сприяє розвитку дітей з особливими освітніми потребами, поліпшенню їхнього психоемоційного стану.

2.10. Стимулює розвиток соціальної активності дітей з особливими освітніми потребами, сприяє виявленню та розкриттю їхніх здібностей, талантів, залучаючи їх до участі в різних заходах.

2.11. Створює навчально-виховні ситуації, що сприяють вихованню в дітей з особливими освітніми потребами оптимізму та впевненості у своїх силах і майбутньому.

2.12. Разом із групою фахівців, які розробляють індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами, вивчає особливості діяльності та розвитку кожної такої дитини, оцінює її досягнення, виконання нею індивідуальної програми розвитку, вивчає та аналізує динаміку її розвитку.

2.13. Постійно спілкується з батьками дітей, надає їм необхідну консультативну допомогу.

2.14. Інформує вихователя групи та батьків про досягнення дітей з особливими освітніми потребами.

- **6. Кваліфікаційні вимоги**

Повна вища педагогічна освіта, курсова перепідготовка щодо роботи в умовах інклюзивного навчання; володіння знаннями, уміннями і навичками, необхідними для виконання функцій на посаді, яку обіймає; високий рівень професіоналізму, ініціативність, творчість; досконале володіння ефективними формами, методами роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; загальна культура, високі моральні якості. Має розвинені комунікативні та організаційні здібності, навички розв'язання конфліктних ситуацій.

3) Як працює асистент вихователя в парі з вихователем?

Ключове завдання асистента вихователя — співпраця з вихователем інклюзивної групи для: надання допомоги під час здійснення освітнього

процесу адаптації навчальних матеріалів з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з ООП забезпечення індивідуального супроводу дітей з ООП.

ВИСНОВКИ

Рефлексія заходу

Гра «Підведення підсумків»

Правила гри:

Учасники отримують по одному аркушу паперу: зеленого, синього та червоного кольорів.

Пропонується кожному продовжити речення (що до відношення до дитини з особливими освітніми потребами):

На зеленому: «Як керівник закладу з інклюзивною формою навчання , я хочу

На синьому: «Як керівник закладу з інклюзивною формою навчання , я для цього зроблю.....»

На червоному: «Як керівник закладу з інклюзивною формою навчання, я ніколи.....»

По закінченню учасники прикріплюють свої роботи на три аркуша формату А1 з написами «Я ХОЧУ», «Я РОБЛЮ», «Я НІКОЛИ»

Учасники об'єднуються в три групи. Кожна група отримує чистий аркуш формату А1, а також аркуш з реченнями, які зафіксовані на аркушах певного кольору. Учасникам кожної групи потрібно узагальнити речення свого кольору та підготувати коротку презентацію результатів.

Християнська притча: свій хрест- своя ноша

Господь бог роздав всім хреста і сказав «це твій хрест і тобі його нести. через деякий час зібралися всі народи з проблемою: тяжко нести свій хрест. вирішили звернутися до бога.

- бог сказав: зніміть свій хрест і покладіть всі разом. різні хрести лежали в цій купі: залізні, дерев'яні, мідні, срібні.

- виберіть, той хрест, який вам до вподоби, і несіть його.

- важко, незручно нести.

знову всі зійшлися на раду.

- бог сказав: виберіть, той хрест, який до душі.

кожен взяв свій старий хрест, він здався легким, зручним, і всі люди стали щасливими.

Підсумок:

бажаю, щоб обрана нами ноша завжди була легка і до душі.

через 100 років не буде важливим в якому костюмі ви ходили, на якій машині їздили, скільки грошей мали на своєму рахунку. буде важливим: хто були ви, і що ви залишили в душі хоча б однієї дитини...